

Датум/Date: 26. децембар 2018.године

ИНФОРМАЦИЈА о категоризацији делатности

Законом о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, број 95/18) који је ступио на правну снагу 09.12.2018. године, у члану 33. став 1, прописано је да се делатности према ризику по здравље изложених радника и појединаца, становништво и животну средину, као и према врсти активности која се обавља разврставају у следеће категорије: радијационе делатности ниског ризика, радијационе делатности умереног ризика, радијационе делатности високог ризика и нуклеарне активности. У ставу 2. прописано је да Директорат ближе прописује услове за категоризацију радијационих делатности.

До доношења правилника о категоризацији делатности из члана 33. став 2. наведеног закона, Директорат за радијациону сигурност и безбедност, сходно члану 22. став 1. тачка 28), информисае јавност о категоризацији делатности у складу са условима дефинисаним препорукама и техничким документима Међународне агенције за атомску енергију (МААЕ), Међународне комисије за радијационе јединице (ICRU) и Међународне комисије за заштиту од зрачења (ICRP) који прописују критеријуме за процену радијационог ризика током обављања делатности.

У складу са горе наведеним међународним стандардима, делатности се према радијационом ризику разврставају у следеће категорије:

Радијационе делатности ниског ризика:

- Коришћење рендген апарата у стоматологији (стационарни) и то: рендген апарати за интраорално снимање, рендген апарати за ортопантомографска снимања и рендген апарати за СВСТ снимања;
- Коришћење рендген апарата у ветеринарској медицини (стационарни) и то: рендген апарати за снимање, рендген апарати за просветљавање;
- Коришћење рендген апарата у медицини и то: рендген апарати за остеодензитометрију и рендген апарат за *in vitro* снимања узорака ткива;
- Коришћење рендген апарата у индустрији и то: рендген апарати за контролу квалитета и рендген апарати за контролу производу;
- Коришћење рендген апарата за анализу узорака и то: XRF, EDXRF и XRD;
- Коришћење рендген апарата за контролу робе и пошилики;

- Дијагностика са отвореним изворима зрачења у медицини и то: радиоимунолошка (РИА) лабораторија;
- Примена и рад са затвореним изворима зрачења категорије 5 и 4;
- Сервисирање уређаја са затвореним изворима зрачења 4.и 5. категорије;
- Примена отворених извори зрачења активности мање од 74 MBq (I категорије радиотоксичности);
- Коришћење рендген апарата у научно-истраживачке сврхе који раде на напону мањем од 200kV;
- Промет рендген апарата са и без складиштења;
- Промет радиоактивног материјала 4. и 5. категорије без складиштења;
- Транспорт радиоактивног материјала а) са транспортним контејнером типа А UN2915, UN3327, UN3332, UN3333 и б) LSA UN3324, LSA UN3325 и (в) SCO UN3326;
- Друге изворе зрачења и уређаје (генераторе зрачења) које одреди Директорат.

Радијационе делатности умереног ризика:

- Коришћење рендген апарата у медицини и то: рендген апарати за снимање, рендген апарати за просветљавање (осим рендген апарат за интервентне процедуре), рендген апарати за мамографију, рендген апарати за компјутеризовану томографију;
- Коришћење рендген апарата у ветеринарској медицини и то рендген апарата за компјутеризовану томографију;
- Примена и рад са затвореним изворима зрачења категорије 3;
- Дијагностика са отвореним изворима зрачења у нуклеарној медицини (гама камера, СПЕКТ/СТ, ПЕТ/СТ);
- Дијагностика са отвореним изворима зрачења у ветеринарској медицини;
- Радиотерапија у ветеринарској медицини и то коришћење линеарних акцелератора;
- Сервисирање рендген апарата;
- Сервисирање уређаја са затвореним изворима зрачења 3. категорије;
- Покретни линеарни акцелератор за контролу возила на граници;
- Производња рендген апарата;
- Промет радиоактивног материјала 4. и 5. категорије са складиштења;
- Промет радиоактивног материјала 3. категорије без складиштења;
- Друге изворе зрачења и уређаје (генераторе зрачења) које одреди Директорат.

Радијациона делатност високог ризика:

- Коришћење рендген апарата у медицини и то: рендген апарати за интервентне процедуре;
- Радиотерапија (линеарни акцелератори, Со-60, ортоволтажни рендген апарати);
- Брахиотерапија;
- Терапија и дијагностика отвореним изворима зрачења у нуклеарној медицини;
- Телетерапија у ветеринарској медицини;
- Примена и рад са затвореним изворима категорије 1, 2 и HASS;

- Сервисирање уређаја са затвореним изворима зрачења 1. и 2. категорије;
- Коришћење затворених извора зрачења (осим категорија 4 и 5) за испитивање бушотина (геофизичка испитивања);
- Индустијска радиографија;
- Коришћење циклотрона за производњу радионуклида;
- Уређаји за озрачивање крви;
- Коришћење акцелератори за скрининг у сврху безбедности и неутронски извори;
- Промет радиоактивног материјала 1. и 2. категорије са и без складиштења;
- Промет радиоактивног материјала 3. категорије са складиштењем;
- Транспорт опасног терета (а) HASS и фисиони материјал у паковањима UN2916, UN3328, UN2917, UN3329, UN3323, UN3330, (б) уз испуњење посебних услова у паковањима UN2919, UN3331 и (в) UF6 у паковањима UN2977, UN2978 и UN3507;
- Друге изворе зрачења и уређаје (генераторе зрачења) које одреди Директорат.

У складу са чланом 32. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, број 95/18) извори зрачења који се користе при обављању делатности које могу бити изузете од обавезе добијања одобрења су:

- Аутолуминисцентна светла;
- Ноћни нишани;
- Компасе са радиоактивним светлећим бојама;
- Јонизујући детектори дима;
- Извори зрачења уграђени у гасне хроматографе, бета бројаче (извори зрачења категорије 5);
- Извори зрачења за калибрацију алфа и гама спектрометријских система (извори зрачења категорије 5);
- Транспорт радиоактивног материјала са транспортним контејнером UN2908, UN2909, UN2910, UN2911, UN3507, LSA UN2912, LSA UN3321, LSA UN3322, SCO UN2913.
- Друге изворе зрачења и уређаје (генераторе зрачења) које одреди Директорат.

